

MIKOLA GYÖNGYI

Az ember magánya (Boldogság-konstrukciók Nabokov korai elbeszéléseiben)

A boldogság témamotívumának kitüntetett szerepe van Nabokov korai korszakában. Az 1920-as években írt művek meglepő változatossággal exponálják a témát, számos aspektusból jelenítik meg annak ellentmondásosságát. Az előadás bemutatja, hogyan alakítja ki a szerző pályája elején saját kritikai viszonyát a nagy elődök (Puskin, Tolsztoj, Csehov) művei által kínált mintákhoz. A boldogság/boldogtalanság irodalmi toposzainak, a vágy narratíváinak elemzésén túl arra is keresem a választ, milyen lehetőségei vannak a boldogság-konstrukciók pszichológiai megközelítésének, hol és mennyiben mutathatók ki párhuzamok Nabokov problémaérzékenysége és korának meghatározó pszichológiai elméletei között.

MOLNÁR KAROLA

Az Árpád-kori falusias települések kútjai, különböző kúttípusai

Az emberiség történetében mindig is fontos szerepet játszottak a természetes vizek. Meghatározó jelentőségük volt a megtelepedés helyének kiválasztásában, és a mindennapi illetve gazdasági életben is. Elengedhetetlen szereppel bírtak az állattartásban, és a kézműves tevékenységekben-iparban egyaránt. A víz kinyerésének létesítményei a kutak voltak, melyek az előbbieken felsorolt szerepeken túl, találkozóhelyekként, tájékozódási pontokként is funkcionálhattak. Régészeti szempontból szerepük fontossága vitathatatlan. Segíthetnek a lelőhelyek korának pontosabb meghatározásában. Szerencsés esetben a vizes közeg olyan szerves anyagokból készült leleteket is megőrizhet az utókor számára, melyek más körülmények között már elbomlottak volna. Továbbá a kutatásokba számos archeometriai vizsgálat is kitűnően bevonható.

A hazai kutatásban nagyobb figyelem a kutakra az 1990-es évektől irányult. Feltárásuk rendkívül balesetveszélyes és költséges, a gyakran feltörő talajvíz miatt teljes kibontásuk, és dokumentálásuk sokszor lehetetlen. Így a témával még viszonylag kevés szakember foglalkozott.

Előadásomban az Árpád-kori falusias települések kútjait mutatom be. Elsősorban a településeken fellelhető különböző kúttípusok vizsgálatára törekszem. Továbbá régészeti példák segítségével egy-egy lelőhelyhez kapcsolódóan az archeometriai vizsgálatok eredményeibe is szeretnék betekintést nyújtani.

NAGYILLÉS JÁNOS

"Naso magister erat." - "Naso volt mesterem." (Ov. Ars. am. 3, 812) Ovidius Szerelemtanának nőknek szóló könyve

Ovidius *Szerelemtana* (*Ars amatoria*) több szempontból is furcsa könyv. Akkor tanította a rómaiaknak a szabad szerelmeskedés fortélyait, amikor Augustus éppen az erkölcsök megszilárdításán munkálkodott. Nem kizárt, hogy ennek szerepe volt abban, hogy a költőt örökre száműzték Rómából. Azért is furcsa, mert a munka három könyve közül, igaz csak egyet, és igaz, csak utólag, de mégis a nőknek szentel. Ez nem oly meglepő: Ovidius kísérletezik a női hanggal: mitológiai hősnők leveleit írja meg költői formában. Ez a helyzet mégis más: férfiként, mint mondja, saját neme ellen ad fegyvert a nők kezébe.